

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.549.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 13062 Pani Posłanki Wioletty Marii Kulpy, w sprawie rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do otrzymania świadczenia w postaci renty wdowiej, proszę przyjąć poniższe informacje.

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243) wprowadziła od 1 stycznia 2025 r. nową regułę zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku i prawa do własnego świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Jej przepisy przewidują, że w przypadku zbiegu prawa do powyższych świadczeń, począwszy od 1 lipca 2025 r., jedno świadczenie wypłacane jest wdowie lub wdowcowi w całości, a drugie w okresie przejściowym, od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r., w wysokości 15%, a od 1 stycznia 2027 r. 25%. Dotychczas w przypadku zbiegu prawa do kilku świadczeń emerytalno-rentowych obowiązywała zasada wypłaty jednego świadczenia.

Wskazane przepisy określają krąg osób uprawnionych do skorzystania z nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej z innym świadczeniem emerytalno-rentowym. Wdowa lub wdowiec ubiegający się o ustalenie zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku oraz prawa do innego świadczenia emerytalno-rentowego muszą spełnić warunki:

- osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
- nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- niewstąpienia w nowy związek małżeński (wypłata świadczeń w zbiegu na zasadach tzw. renty wdowiej będzie ustawała z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną).

Dodatkowo ustawa wprowadza limit pobieranych w ramach renty wdowiej świadczeń w zbiegu do poziomu trzykrotności najniższej emerytury.

Określony w ustawie zarówno warunek osiągnięcia wieku emerytalnego, jaki i warunek nabycia prawa do renty rodzinnej w wieku odpowiednio 55 i 60 lat dla kobiet i mężczyzn, dotyczy wdowy lub wdowca ubiegającego się o prawo do świadczenia w zbiegu, a nie do zmarłego. Jeżeli więc małżonek zmarłego spełnia te warunki, a on sam zmarł przed osiągnięciem wieku emerytalnego, nie wpływa to na uprawnienia jego małżonka do tzw. renty wdowiej.

Odnosnie do wyliczeń hipotetycznej emerytury zmarłego małżonka, pragnę zauważyć, że na gruncie systemu emerytalno-rentowego podstawową formą wsparcia po śmierci małżonka jest renta rodzinna, która dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85% świadczenia zmarłego. Rentę rodzinną po pracowniku (osobie która nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego zgodnie z art. 24 ustawy emerytalnej) ustala się przyjmując, że osoba zmarła

była całkowicie niezdolna do pracy w chwili śmierci oraz weryfikując, czy zgodnie z art. 57 i 58 ustawy emerytalnej spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyliczenia te stanowią podstawę ustalenia wysokości świadczenia zmarłego i renty rodzinnej dla osób uprawnionych.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiada danych dotyczących liczby decyzji odmownych z powodu nieosiągnięcia przez współmałżonka wieku emerytalnego w chwili śmierci, ponieważ kwestia ta nie stanowi warunku uprawniającego do świadczenia w zbiegu. Zgodnie z raportem przekazanym z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, według stanu na 31 października br., decyzję odmowną z powodu nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego otrzymało 29,3 tys. osób. Jest to drugi z kolei najczęstszy powód odmowy przyznania prawa do świadczenia w zbiegu.

Przywołana ustawa nie przewiduje wyjątków oraz możliwości odstępstw od warunków uprawniających do renty wdowiej. Ustawodawca nie określił wieku zmarłego małżonka warunkującego uprawnienia do świadczenia w zbiegu. Wskazany wiek wdowy lub wdowca w chwili śmierci małżonka jest kluczowy dla nabycia uprawnień do pobierania świadczeń w zbiegu. Warunek ten ma na celu wyeliminowanie jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych w tej materii. Nie przewiduje się wyliczeń i odstępstw dla niespełniających go osób.

Zapewniam, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizowane są wszystkie postulaty dotyczące przepisów emerytalno-rentowych. Należy jednak pamiętać, że ze względu na fakt, iż każda zmiana w tym obszarze niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy wielu osób, propozycje wprowadzenia nowych rozwiązań winny być rozważane skrupulatnie i z należytą ostrożnością. Jednocześnie, biorąc pod uwagę aktualną i prognozowaną sytuację Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, każde takie działanie wiąże się z koniecznością zwiększenia dotacji do FUS z budżetu państwa. Kluczowe w takich sprawach pozostaje stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki, zgodnie z którym aktualne rozwiązania odpowiadają możliwościom budżetu państwa.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej gromadzone są dane dotyczące świadczeń wypłacanych w zbiegu przez organy rentowe. Dane wykorzystane zostaną, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r., do weryfikacji – przeprowadzonej w 2028 r. przez Radę Ministrów z uwzględnieniem sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i położenia osób uprawnionych do wypłaty świadczeń w zbiegu - wskaźnika wysokości świadczeń w zbiegu celem oceny zasadności jego podwyższenia. Będzie to okazja do całościowego przeglądu przepisów dotyczących renty wdowiej - w tym określających krąg osób uprawnionych do skorzystania z tego rozwiązania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/